

42 יציאת מצרים, לניסים המלוכשים בטבע כמו נס פורים, כפי שיתבאר להלן.
 43 (ב) **וּבְאֹר הָעֵינַן, דְּהֵנָּה, הַנְּהַגַת הַטֵּבַע** ההנהגה שהקדוש-ברוך-
 44 הוא מנהיג ומנהל את העולם לפי הטבע **הִיא מְצַד שֵׁם אֱלֹקִים**, שקשור
 45 במידת הגבורה, ועניינו העלם וצמצום על האור האלוקי **אֱלֹקִים**
 46 **בְּגִמְטְרִיא הַטֵּבַע**,³ **שְׂמַצַד זֶה**
 47 בגלל שהנהגת העולם בדרך הטבע
 48 היא על-ידי שם אלוקים שמעלים על
 49 גילוי האור האלוקי ומגביל ומצמצם
 50 אותו **נִמְשָׁף לְהִיּוֹת עוֹלָם**
 51 **כְּמִנְהַגוֹ נוֹהֵג**, העולם מתנהל
 52 בצורה קבועה ורגילה **יוֹם וְלַיְלָה**
 53 **קִיץ וְחֹרֶף לֹא יִשְׁבּוּתוּ**,⁴ ללא
 54 הפסק וללא שינוי **שְׂזוּהִי הַנְּהַגַת**
 55 **הַטֵּבַע, לֹא נְסִים כָּלֵל לֹא כֹל**
 56 שינוי מדרך הטבע.

57 **וּלְמַעַלָּה מִזֶּה** הוא המצב שבו
 58 דרגה גבוהה יותר באלוקות באה לידי
 59 גילוי בעולם **הִיא הַנְּהַגָּה**
 60 **שְׂמַצַד שֵׁם שְׂדִי, שְׂעֵל-זֶה**
 61 **פְּרָשׁוֹ חֲכְמִינוּ ז"ל**⁵ ואמרו
 62 במדרש שמשמעות השם שְׂדִי הוא
 63 **שְׂדִי בְּאֱלֹקוֹתֵי לְכָל בְּרִיָּה**,
 64 האלוקות היא ללא גבול ויש בה די
 65 ומספיק לכל נברא (כפירוש רש"י על
 66 הפסוק (בפרשת לך-לך) "אני אל ש'
 67 דִי", "אני הוא שיש באלוקותי לכל
 68 בריה, לפיכך התהלך לפני ואהי' לך
 69 לאלוקה ולפטרון, וכן כל מקום שהוא
 70 במקרא פירושו כך די שלו, והכול לפי
 71 העניין") **שְׂמִשֵּׁם שְׂדִי** שמראה
 72 על גילוי אלוקות **נִמְשָׁכִים גַּם בֵּן**
 73 **נְסִים, אֲבָל רַק נְסִים**
 74 **נִסְתָּרִים**,⁶ **הֵינּוּ, שְׂמְלוּבָשִׁים**
 75 **בְּדַרְכֵי הַטֵּבַע**, ומכוסים בהם עד
 76 כדי כך שאפשר לטעות ולחשוב שהיה
 77 זה מאורע טבעי ולא לראות את הנס
 78 שכבר **כְּמוֹ הֵגֵס דְּפּוֹרִים**
 79 **שְׂנַתְּלַבֵּשׁ בְּדַרְכֵי הַטֵּבַע**, כך שהקורא את סיפור המגילה עלול שלא
 80 להבחין בנס ולחשוב **שְׂמֵאֲהַבַת אֶסְתֵּר עֲשָׂה אַחְשׁוֹרוּשׁ כֹּל זֶה**
 81 **כֹּף** לכן נס פורים וניסים דומים לו נחשבים "ניסים נסתרים".
 82 **וּלְמַעַלָּה מִזֶּה** דרגה גבוהה יותר בניסים **הִיא הַנְּהַגָּה שְׂמַצַד שֵׁם**

1 נאמר בתורה בעשרת הדברות:
 2 **אֲנֹכִי הוֹי' אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם**.¹ **וּמְדַיֵּק**
 3 **בְּזֶה אֲדַמּוּ"ר מַהר"ש בְּמֵאֲמָרוֹ הָרֵאשׁוֹן בְּתַחֲלַת נְשִׂאוֹתוֹ**,²
 4 אדמו"ר הצ'מחצדק, אביו של אדמו"ר מהר"ש נסתלק ביום י"ג ניסן תרכ"ו,
 5 ובליל ב' דחג הפסח אותה שנה, מאה
 6 שנה לפני אמירת מאמר זה בליל ב'
 7 של חג הפסח תשכ"ו, עם תחילת
 8 נשיאותו כממלא מקום אביו, אמר
 9 הרבי מהר"ש מאמר חסידות על פסוק
 10 זה, "אנכי ה' אלוקיך", בו דייק בפסוק
 11 ושאל **דְּלִקְאוּרָה צְרִיף לְהִבִּין**
 12 **מַה שְׂפָתוֹב "אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ**
 13 **מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", וְלֹא נֶאֱמַר**
 14 **אֲנִי ה' אֱלֹקֶיךָ "אֲשֶׁר בְּרָאתִי יֵשׁ**
 15 **מֵאִין", שְׂלִקְאוּרָה זֶהוּ בְּרִיאַת**
 16 **הָעוֹלָם כ"ש" ודבר, מ"אין" - היא**
 17 **דבר פְּלֵא וְחִידוּשׁ גְּדוֹל יוֹתֵר**
 18 **מִיְצִיאַת מִצְרַיִם** שהייתה דבר
 19 גדול מאד אבל לא בריאה חדשה של
 20 "יש" מ"אין" (וכפי שמבואר ב'שער
 21 היחוד והאמונה' שבספר התניא, פרק
 22 ב, שבריאה יש מאין היא חידוש עצום
 23 'יהוא פלא גדול יותר מקריעת ים
 24 סוף... בכריאת יש מאין שהיא למעלה
 25 מהטבע והפלא ופלא יותר מקריעת ים
 26 סוף") וכיוון שכוננת הפסוק "אנכי ה'
 27 אלוקיך" היא לבטא את גדולת ה',
 28 מדוע נאמר "אשר הוצאתיך מארץ
 29 מצרים" ולא "אשר בראתי שמים
 30 וארץ" שהוא פלא וחידוש גדול הרבה
 31 יותר?
 32 **וּמְבַאֵר** הרבי מהר"ש במאמר הנזכר,
 33 **שְׂלִקְהִינן זֶה** מדוע באמת יציאת
 34 מצרים נחשבת (במובן מסויים) פלא
 35 וחידוש גדול יותר מאשר בריאת
 36 העולם יש מאין **צְרִיף לְהִקְדִּים**
 37 **תַּחֲלִילָה כְּלִלוֹת עֵינֵן הַנְּסִים**
 38 **שְׂלְמַעַלָּה מִהַנְּהַגַת הַטֵּבַע**, שהרי יציאת מצרים הייתה נס **וּבְזֶה**
 39 **גּוֹפֵא** בעניין הניסים עצמו יש לבאר את **הַהִפְרָשׁ הַהַבְדֵּל בֵּין הַנְּסִים**
 40 **דִּיְצִיאַת מִצְרַיִם וּבִין שְׂאָר הַנְּסִים כְּמוֹ הֵגֵס דְּאֶסְתֵּר** היינו נס
 41 פורים, ובאופן כללי הכוונה להבדל בין ניסים שלמעלה מגדרי הטבע, כמו נס

בס"ד. ליל ב' דחג הפסח, ה'תשכ"ו (הנחה בלתי מוגה)

אֲנֹכִי הוֹי' אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
מִצְרַיִם.¹ **וּמְדַיֵּק בְּזֶה אֲדַמּוּ"ר מַהר"ש**
בְּמֵאֲמָרוֹ הָרֵאשׁוֹן בְּתַחֲלַת נְשִׂאוֹתוֹ,² **דְּלִקְאוּרָה**
צְרִיף לְהִבִּין מַה שְׂפָתוֹב "אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם", וְלֹא נֶאֱמַר "אֲשֶׁר בְּרָאתִי יֵשׁ מֵאִין",
שְׂלִקְאוּרָה זֶהוּ פְּלֵא וְחִידוּשׁ גְּדוֹל יוֹתֵר
מִיְצִיאַת מִצְרַיִם, **וּמְבַאֵר, שְׂלִקְהִינן זֶה צְרִיף לְהִקְדִּים תַּחֲלִילָה**
כְּלִלוֹת עֵינֵן הַנְּסִים שְׂלְמַעַלָּה מִהַנְּהַגַת הַטֵּבַע,
וּבְזֶה גּוֹפֵא הַהִפְרָשׁ בֵּין הַנְּסִים דִּיְצִיאַת מִצְרַיִם
וּבִין שְׂאָר הַנְּסִים כְּמוֹ הֵגֵס דְּאֶסְתֵּר.

(ב) **וּבְאֹר הָעֵינַן, דְּהֵנָּה, הַנְּהַגַת הַטֵּבַע הִיא מְצַד**
שֵׁם אֱלֹקִים, אֱלֹקִים 'בְּגִמְטְרִיא
הַטֵּבַע,³ **שְׂמַצַד זֶה נִמְשָׁף לְהִיּוֹת עוֹלָם כְּמִנְהַגוֹ**
נוֹהֵג, יוֹם וְלַיְלָה קִיץ וְחֹרֶף לֹא יִשְׁבּוּתוּ,⁴ **שְׂזוּהִי**
הַנְּהַגַת הַטֵּבַע, לֹא נְסִים כָּלֵל. וּלְמַעַלָּה מִזֶּה הִיא
הַנְּהַגָּה שְׂמַצַד שֵׁם שְׂדִי, שְׂעֵל-זֶה פְּרָשׁוֹ
חֲכְמִינוּ ז"ל⁵ **שְׂדִי בְּאֱלֹקוֹתֵי לְכָל בְּרִיָּה, שְׂמִשֵּׁם**
שְׂדִי נִמְשָׁכִים גַּם בֵּן נְסִים, אֲבָל רַק נְסִים
נִסְתָּרִים,⁶ **הֵינּוּ, שְׂמְלוּבָשִׁים בְּדַרְכֵי הַטֵּבַע, כְּמוֹ**
הֵגֵס דְּפּוֹרִים שְׂנַתְּלַבֵּשׁ בְּדַרְכֵי הַטֵּבַע, שְׂמֵאֲהַבַת
אֶסְתֵּר עֲשָׂה אַחְשׁוֹרוּשׁ כֹּל זֶה כֹּף. וּלְמַעַלָּה מִזֶּה
הִיא הַנְּהַגָּה שְׂמַצַד שֵׁם הוֹי', שְׂמִמְנוּ נִמְשָׁכִים

(1) יתרו כ, ב. ואתחנן ה, ו. 2) ד"ה זה דליל שני דפסח תרכ"ו (נדפס בסה"מ תרכ"ו ע' נ ואילך). 3) פרדס שער יב (שער הנתיבות) פ"ב. ראשית חכמה שער התשובה פ"ו ד"ה והמרגיל (קכא, ב). של"ה פט, א. תניא שעהיוה"א רפ"ו. ועוד. 4) ע"פ נח ח, כב. 5) ב"ר פמ"ו, ג. פרש"י לך לך יז, א. 6) ראה רמב"ן ובחיי ר"פ וארא. אוה"ת (יהל אור) לתהלים ע' קנה. אוה"ת וארא ע' קלו.